

Ikäihmisten neuvosto

27.9.2023

LAUSUNTO POHJOIS-SAVON PELASTUSLAITOKSEN PALVELUTASOPÄÄTÖKSEEN 2024-2027

Ikäihmisten neuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto palvelutasopäätökseen. Neuvosto toteaa, että palvelutasopäätös on kokonaisuutena hyvin tehty ja monipuolinen. Se antoi runsaasti tietoa pelastuslaitoksen toiminnasta.

Neuvosto haluaa tuoda esille seuraavat huomiot:

Pelastuslaitoksen visiona on hyvä turvallisuuskulttuuri Pohjois-Savossa sekä laadukkaat pelastustoimen ja ensihoidon palvelut koko maakunnan alueella. Pienten kuntien osalta herää huoli siitä, toteutuvatko palvelut samanarvoisina reuna-alueilla, joissa ei ole ympärivuorokautista päivystystä. Toteutuuko tasapuolisuus sillä, että perustetaan esim. kevytyksiköitä. Myös hankalat maasto-olosuhteet tai vesistöjen runsaus toivotaan huomioitavan palvelutasossa.

Ikääntymisen myötä erilaiset riskit lisääntyvät. Väestön ikääntyessä myös asuntojen kunto ja sitä myötä paloturvallisuus saattaa heiketä. Omatoiminen asuntojen riskiarviointi ja varautuminen jää helposti tekemättä. Kun tähän lisätään pelastustoimen pitkät vasteajat reuna-alueilla, huoli yksin asuvan ikäihmisen turvallisuudesta kasvaa. Ikääntyneiden osalta olisi tärkeää, että pelastuslaitos tekisi yhteistyötä kotihoidon kanssa esim. turvalaitteiden tarkistamisen ja hankkimisen, niistä tiedottamisen ja käytön opastamisen osalta.

Omatoimisen ennaltaehkäisyn painottaminen vaatii huomattavaa viestinnän, koulutuksen ja valvonnan tehostamista. Kehittämistyö on tärkeää, mutta ennen kaikkea tulisi keskittyä ennaltaehkäisevään työhön ja osoittaa siihen riittävät resurssit sekä esittää konkreettisia toimia ennaltaehkäisyn toteuttamiseksi. Palvelutasopäätöksessä mainitaan, että turvallisuusviestintä tavoittaa yli 15% alueen asukkaista. Neuvosto pitää osuutta hyvin pienenä ottaen huomioon nykyiset monipuoliset viestinnän keinot. Ohjausta ja neuvontaa voidaan lisätä myös valvontaa tehostamalla. Neuvosto on pitänyt hyvänä toimintamallina kotiin toimitettavaa tarkastuslomaketta, jonka avulla on omatoimisesti voinut käydä läpi kodin turvallisuutta. Lisäksi ikääntyvälle väestölle, heidän parissaan toimiville järjestöille ja henkilöstölle suunnattuja koulutustilaisuuksia toivotaan nykyistä enemmän.

Neuvosto toteaa vapaaehtoistoiminnan turvaamisen ja tukemisen olevan erittäin tärkeää erityisesti reuna-alueilla. Yhteistyö esim. Vapepan kanssa ja vapaaehtoisten kouluttaminen antaa lisäturvaa alueille.

Palvelutasopäätöksessä mainitaan, että pelastuslaitokselle muodostetaan pysyvä organisaatio vastaamaan osaamisen ylläpidosta, kehittämisestä ja valvonnasta. Neuvostossa heräsi kysymys, ovatko toiminnat päällekkäisiä pelastusopistolle kuuluvien tehtävien kanssa tai mahdollisesti opiston kanssa yhteistyössä toteutettavia.

Ikäihmisten neuvosto

27.9.2023

Neuvosto haluaa esittää huolensa myös väestönsuojelun osalta. Neuvosto toivoo tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa tilanteen parantamiseksi. Kuntien asukkaat tarvitsevat tietoa erilaisiin tilanteisiin liittyen, esim. toimintaohjeet ja väestönsuojat.

Neuvosto kiinnitti huomiota myös siihen, että palvelutasopäätöksessä ei ole määritelty, mitä tarkoitetaan esim. ensivasteella, ensihoidolla tai kevytyksiköllä. Lisäksi toivotaan käytettävän maakunta-termin sijaan Pohjois-Savon hyvinvointialue, joka nykyisessä tilanteessa kuvaa parhaiten aluetta.